

FOTO: JAN VAN BAVEL

Efficiënt leghennen houden

Efficiëntie en energie zijn de centrale thema's op de aanstaande Agridagen in Geel. Met hun recent gebouwde volièrestal voor 40.000 leghennen speelden Patrick en Liliane Nijst uit Lanaken daar perfect op in. Ze beperken hun kosten door efficiënt om te gaan met energie. – JAN VAN BAVEL –

Patrick Nijst en Liliane Geraerts (allebei 40 jaar) baten in Lanaken het Kippenhof Nijst uit. De ouders van Patrick begonnen in de jaren 60 met een stal met enkele honderden leghennen en bouwden hun bedrijf stelselmatig uit. Begin jaren 80 hadden ze al 20.000 kippen. In 1986 bouwden ze het bedrijf nog verder uit tot 50.000 dieren. In 1991 richtten Patricks ouders, zijn zus en hijzelf samen een vennootschap op. Die bleef functioneren tot in 2002, toen Patricks zus uit de zaak stapte omdat het werk op het bedrijf te druk werd, in combinatie met de zorg voor haar 4 kinderen.

Gestage groei

Patrick investeerde verder en hield samen met zijn vrouw het bedrijf draaiende. Hun zoon Bryan is 17 en studeert handelswetenschappen. Patrick hoopt dat Bryan op termijn de afzet naar de kleinhandel kan overnemen. In 2007 volgde de eerste grote investering van het koppel met de bouw van een opfokstal, in samenwerking met

broerij Vepymo. De bedoeling was het risico te spreiden om met de opfok een vast inkomen te hebben en zo de fluctuaties van de eierprijzen in de legsector te counteren. In die tijd was het nog afwachten of alle systemen alternatief zouden worden en of de verrijkte kooi nog zou worden goedgekeurd. De opfok was dus een ideale kennismaking met het alternatieve segment. "Mijn overtuiging was altijd dat als je alternatief wilt beginnen je opfok perfect moet zijn om in zulke systemen te kunnen functioneren. Elke pluimveehouder moet weten dat de opfok een voorwaarde is tot succes. Als je dat dus zelf in de hand hebt, is dat zeker een pluspunt voor de toekomst van je bedrijf", vertelt Patrick. Vorig jaar namen Patrick en Liliane ook nog een bedrijf in As over. Daar plaatsten ze een gekoelde eierautomaat, uniek voor Limburg. Je moet wel minstens een karton van 30 eieren meenemen. Het bedrijf in Lanaken beschikt intussen over 3 stallen voor in totaal 65.000 leghennen en 31.000 opfokpoeljen.

Keuze voor alternatieve huisvesting

In de zomer van vorig jaar werd een bestaande kooistal met legbatterij afgebroken en vervangen door een nieuwe scharrelstal voor 40.000 leghennen. Die werd begin januari in gebruik genomen. De stal is 15 m breed en 85 m lang, heeft een totale hoogte van 7 m (aan de zijkant) en 2 etages met telkens 20.000 kippen. Op beide niveaus werden 2 x 3 rijen van het Bolegg Terrace-volièresysteem van Vencomatic ingericht, met gangpaden van 1,70 m breedte. Hierdoor probeert men overzicht te creëren, zodat je goed op de kippen en het systeem kan kijken en de dieren niet constant over je hoofd vliegen. Bovendien is alles relatief goed bereikbaar. De constructievloer, die tussen de 2 etages op 4 m hoogte ligt, is volledig dragend. "Met de bouw van deze stal is de cirkel voor Patrick bijna rond", zegt *Mattijs Michils* van Kolsters Agro uit het Nederlandse Reusel. Kolsters Agro is dealer voor systeembouwer Vencomatic in Vlaanderen. De contacten met Vencomatic dateren al van 2007, toen Patrick Mattijs ontmoette op de landbouwbeurs in 's Hertogenbosch.

"Als Patrick later 3 volwaardige stallen heeft, kan hij elke stal voorzien van zijn eigen dieren, waardoor de besmettingsgraad verkleint", legt Mattijs verder uit. "Hij heeft veel minder extern materiaal, wat een pluspunt is wat betreft insleep van ziektes. Zo kan hij bijvoorbeeld de bloedluizen makkelijker beheersen. Je hebt alles in de hand om ook de externe schakels trachten uit te schakelen. Het is een

schoolvoorbeeld van een ombouw naar een alternatieve huisvesting.”

Kostenbesparing

“Het Bolegg Terracesysteem komt overgewaaid uit Nederland”, vervolgt Mattijs. “Samen met Patrick bezocht ik vorig jaar pluimveehouder-eierhandelaar Erik Thielen uit Castenray, in Nederlands-Limburg. Hij was een van de eersten in Nederland die een etagestal liet bouwen. Het bleek een voltreffer, waardoor bij onze noorderburen de ene na de andere etagestal werd gebouwd. Groot voordeel is dat het kostenefficiënt bouwen is. Zo denkt pluimveehouder Kris Claes uit Dessel, die eind vorig jaar ook een nieuwe voliërestal voor 30.000 leghennen met hetzelfde systeem (2 verdiepingen) liet installeren. Dat leverde hem een besparing in de bouwkosten van de stalconstructie op van 30%, in vergelijking met dezelfde staloppervlakte op de begane grond.” Patrick Nijst nuanceert dit enigszins: “Het is moeilijk te schatten, want je moet de waarde van de grond ook in rekening brengen. Als je voldoende grond hebt, is dat uiteraard geen probleem. Maar de bouw van verschillende stallen

naar de andere stelling om van niveau te veranderen. “Heel wat systeembouwers bieden bovendien brede mestbanden aan, waardoor de kip moet overvliegen als ze wil eten of drinken”, legt Mattijs Michils uit. “In dit systeem kan ze op een korte ruimte al deze handelingen (leggen, eten, rusten, drinken, ...) doen. Het is een vrij breed systeem. Het is niet evident om onderin het systeem te komen, maar dat wordt opgelost door voldoende verlichting. Hoe meer licht, hoe meer activiteit waardoor het onaantrekkelijk wordt voor de kippen om onderin eieren te gaan leggen. Wordt de mest in de gangpaden verwijderd, dan zullen de kippen automatisch voor een stuk de mest die onderin ligt naar een open ruimte wegscharrelen. Zo helpt de kip je om dat probleem op te lossen. Het moet wel georganiseerd worden. Je kan bijvoorbeeld best regelmatig met 2 of meer personen de mest op de gangpaden wegscheppen op de mestbanden. De volgende morgen ligt die gang weer vol, maar dan met mest die van onderin het systeem komt. Verder zijn er in het systeem een nest, voer, waternippels, zitstokken en mestbanden

“Het uitgangspunt om voor dit systeem te kiezen, is dat het sociaal aanvaardbaar is bij de publieke opinie”, zegt Patrick. “Wij verkopen ook op markten en aan de kleinhandel en veel mensen willen geen eieren meer van een legbatterij. Daar hangt uiteraard wel een prijskaartje aan vast. De jonge kippen die hier arriveren, zijn duurder dan de gewone omdat ze in de opfok al geleerd hebben om te springen en te zoeken naar water.”

Volgens Mattijs Michils is de opstartfase het moeilijkst, daarna wordt het alleen maar makkelijker. “Bij het lossen van de kippen in de stal komt wel wat organisatietalent kijken, maar met een verreiker kan je de containers met kippen makkelijk bovenop plaatsen. Je hebt ook volledig gescheiden klimaatregelingen, voer- en waterregistratie. In principe kan je de stal dus volledig beheersen als een aparte stal. Je moet natuurlijk wel kippen van dezelfde leeftijd houden. Soms krijg ik de vraag of er kippen van verschillende leeftijd geplaatst kunnen worden, maar dat lijkt me niet aangewezen. Als je de bovenverdieping moet schoonmaken terwijl er daaronder nog kippen zitten ... Probleem is wel dat de normen om een vergunning voor zo'n stal vast te krijgen strenger zijn geworden.” Patrick beaamt dit volmondig: “Als je in België pakweg 10 miljoen kippen wil houden, moeten er stallen worden bijgebouwd. De dieren hebben volgens de Europese richtlijnen recht op meer ruimte, maar dan moet er in de hoogte of de breedte kunnen worden bijgebouwd en is er dus meer betonruimte nodig.”

Energiebewust

Patrick is op het vlak van energiebewustzijn mee met de tijd. Op het dak van een stal werden zonnepanelen gelegd, waarmee de volledige energievoorziening van het bedrijf wordt verzekerd. Bij de nieuwe voliërestal zorgen 2 warmtewisselaars (Agro Clima Units, één voor elk van de verdiepingen) van 2 m breedte voor een goede, opgewarmde luchtcirculatie met voldoende zuurstof in de stal. Bovendien wordt de stal belicht met hoogfrequent, dimbaar tl-licht. Het Kippenhof is dus goed uitgerust om volop de uitdagingen van de toekomst aan te gaan. ■

Via de website www.digitale-opendag.be kan je een blik werpen in de nieuwe stal van Patrick en Liliane. Naast beelden van in de stal, geven de familie Nijst en de verschillende toeleveranciers uitleg over hoe het project tot stand is gekomen en wat de innovaties in de stal zijn. Dit is de eerste digitale opendag in België; in Nederland werd een dergelijk initiatief al eerder succesvol beproefd.

Patrick en Liliane in hun nieuwe stal met Bolegg Terracesysteem. Een breed gangpad zorgt mee voor een goed overzicht.

naast elkaar wordt ook niet zomaar goedgekeurd. Ik ben alvast tevreden met de nieuwe stal. Het systeem is niet alleen kostenbesparend, bijvoorbeeld door de beperking van het transport van de kippen en de eieren. Het is ook superpraktisch, doordat alle voorzieningen voor water, voer, zitstok en legnesten kort bij elkaar liggen, maar de dieren toch voldoende ruimte hebben door de brede opstelling van het systeem.”

Rust als sterke troef

Het concept is zo opgebouwd dat dieren zelf in de stelling kunnen klimmen. De kip wordt niet verplicht om over te vliegen

geïntegreerd. Door deze mestbanden creëer je extra leefruimte, waardoor Patrick 15 m stal en bijna evenveel meter systeem heeft. De eieren worden automatisch verzameld met eierbanden en de mest wordt ook automatisch afgedraaid. De eerste types van het Bolegg Terracesysteem werden in 2003 gebouwd (weliswaar toen zonder zitstokniveau) en hebben hun deugdelijkheid sindsdien al bewezen. Buiten enkele kleine aanpassingen is er nauwelijks iets aan veranderd. Dat is ook belangrijk, want je moet niet experimenteren bij pluimveehouders; dat moet daarvoor al gebeurd zijn.”